

הלוקה עובר חמורו

פרק ראשון בכורות

פ.

עין משפט
נר מצוה

לֹא אֶמְנִי פִּי מִכֹּחַ צְבָאוֹת
הֵלֵךְ יָדוֹ כִּמְנוּחַ עֵשֶׂן קָמַד
טוֹשׁ"ע יָד סִימָן שֶׁכָּא סַעֲיָף
יָבִי:
לֹא בִּמְנִי שֶׁס הֵלֵךְ כִּי כִּמְנוּחַ
שֶׁס טוֹשׁ"ע שֶׁס סַעֲיָף יָד:
לֹא גִּמְנִי שֶׁס הֵלֵךְ כִּי כִּמְנוּחַ
טוֹשׁ"ע שֶׁס סַעֲיָף טוֹ:

תורה אור השלם

1. ופטר חמור תפדה בשה
וואם לא תפדה וערפתו כל
בבכור בניך תפדה ולא יראו
פני ריכם: שמות לד כ
2. והעברת כל פטר רחם
לוי וכל פטר שגר בהמה
אשר יהיה לך הזכרים
לוי: שמות יג יב

מוסף רע"י

פודה בו. נשה, פעמים
הרבה. שאס חזר וקנאו מן
הכסן לאחר שנתנו לו, חזר
ופודה צו פטר חמור אחר
(לעיל ד:).

שיטה מקובצת

[illegible]

ב' ב'ע'י. פ"ה מי אוקיינוס י"ז שזולעות כל מימות שבעולם ופולטות אותן דרך תהום דכתיב והים אינו מלא וקשה דבסמוך קאמר שדניהו בתיגרא ^ט שם כלי ושוב היאך יורדין לתהום ואי ^י נפרש גומא או חרץ ניחא ויחא מי בליעי שם מקום מדאמר ^ז שם צליעי אית ביה תלתא זלמי חד מטי יד' אריסיה חד אליציה בתרא דכולהו מחיי צדיה לאתרויה ^ב **באן** תנא א"ר ר'ימיה דר"א בר' יובי הגב"ל. פ"ה מלן תנא יצא ^ט דאמרין שילדה שני זכרים אינו נותן אלא חד טלה לכהן וקשה לפי ^ט דהכא אפי' ר"י הגלילי מודה מדלא קמני צמתניתין וינא שני ראשון כחאד דקמני צפרק שני (לקמן פ.) וכיון דלא ראיון שינא צבת אחת מספק לא אמרי' צבת אחת ינא אפי' לר"י הגלילי דלא שינא וצריך ^ט לפרש דניהי דמספק מודה ר' יוסי הגלילי דאין נותן לכהן אלא חד טלה מ"מ צפק מועט טוב להחמיר בדבר ולהפריש טלה י"ז שני לעצמו:

או שני זכרים ושתי
ים יאחת ביכרה ואחת
זכרים נותן טלה אחד
ש טלה אחד לעצמו
ידה בשה מן הכבשים
דול וקטן תמים ובעל
ים הרבה נכנס לדיר
נהנין בו: גמ' מאן
לא כרבי יוסי הגלילי
האמר אפשר לצמצם
מא רבי יוסי הגלילי
הזכרים לה' וליוגמר
הזכרים איכא דאמרי
הגלילי דאי רבי יוסי
עצמצם אמר אביי אפי'
י שאני התם דכתיב
לה' ירמיה דלא מוקי
היינו דלא קתני ויצאו
לא לאביי ליתני ויצאו
ועוד תניא חמורו
זני זכרים ויצאו שני
י הגלילי אומר שניהן
לה' והא כי כתיב האי
דכתיב אלא משום
יובתא דאביי תיובתא
ורבנן

חֲלִילָה וּמָה קָשָׁה וְהָאֵל יֵשׁוּ (פִּרְקִין) [פִּרְשִׁית] דְּלֹא אָמַר כֹּל שְׂאִי [כו']
 צִבְתָּ אַחַת כִּי אֵלָּא בְּדָבָר הַתְּלוּי בְּדָבָר וְיֵשׁוּ דִּהֵפֵי הָיָה דִּלֵּאִי לְנִמְנָם
 וְהֵכִי נִיחָא לְרַבָּן שְׁאִין שְׁמִיחִין קְדוּשִׁין מִטַּעַם הַזִּכְרִים כִּמוּ לְרַבִּי יוֹסִי
 גִּלְגִּילִי דְלֹא אָפְשֵׁר לִי לְמִידַּרְבּ לְהוֹ הַזִּכְרִים כִּיּוֹן בְּקִדְרִיחַ לֵאמֹר אִי אָפְשֵׁר
 מִכָּל מִקּוֹם לִיְהוִי חֲלִילָה: **וְזָכַר** וּנְקִבָה מִפְּרִישׁ מִדָּה **וְיֵשׁוּ** לְעִצְמוֹ. וְאוֹתָ
 לְרִי יוֹסִי הִבְלִינִי לֵאמֹר דְּלֹא אָפְשֵׁר לְנִמְנָם שֶׁ אֵיכָּא שְׂמִיחָה צִבְתָּ אַחַת אִין
 הַזִּכָּר קְדוֹשׁ **וְ** לְפִי מָה שֶׁ לְעִיל **וְ** נִקְבָּה חוֹלָצָת עוֹדֵד מִנֵּן לִקְמֵן בִּפְיָ
 שֵׁי (דף פ:) זָכַר וּנְקִבָה אִין לִכְתֹּב כְּלוֹם מִשְׁמַע דְּקֵיאִי אֵיכָּלֹא ב' רֵאשִׁיחִין
 כְּאַחַת דִּרְשָׁא שֶׁנִּקְבָּה מִצְטַלֵּת בְּכוֹרֵת זָכַר שְׁגֵם הִיא **וְ** פְטִירָה בְּכוֹרֵת
 רַחֵם וְאוֹ"כ סְמוּךְ מִיַּעוֹט דְּבִצְתָּ אַחַת לִמְחָלָה נִדְקָבוֹת קוֹדְמוֹת וְהוּא לְהוֹ
 זָכְרִים קוֹדְמִים מִיַּעוֹטֹא וְיֵשׁוּ **כְּ**פִרְדִּיךְ לְעִיל **וְ** בִּסְפֵק מוֹעֵט הַחֲמִימִיר
 לְהַפְרִישׁ טַלָּה לְעִנְמוֹ: **שְׁתִּי** חֲמוּרִיו שְׂאֵא בִּכְרוּ וַיִּדְּרוּ שְׁנֵי וְכִרְיִם וְחוֹתֵר
 שְׁנֵי שְׂאֵיִם לְבָחִין. הֵכָּה נִיחָא דִּלְטַפְרִישׁ לְאַשְׁמְעִינִי **וְ** אִין פּוֹדֵה וְחוֹתֵר
 וּפּוֹדֵה כֹּל זִמְנָן שְׁלֵא יִתֵּן לֵיד כֹּהֵל **כְּ**פִרְדִּיךְ לְעִיל בִּפְרִיקָא (דף פ:) **אֵלָּא**
 לִקְמֵן פִּ"צ דִּקְתָּמִי כִי הָאִי גּוֹוֹנָא גְבִי בְּכוֹרֵת בְּהֵמָה טַהוֹרָה לֵיכָא
 לְמִימַר הֵכִי יֵשׁוּ **וְ** קַמְ"ל לֹא תִלְיִין לְהַעֲמִיד הַמִּמּוֹן בְּחֻקָּת צִעֲלִים
 שֶׁאַחַת טַעֲמָה וְנִמּוֹת הוֹוֵלֵד וְאַחַת יִלְדֵּה שְׁנֵי זָכְרִים וּמִיּוֹה לִקְמֵן פִּרְק
 יוֹדַעַת בְּעִנְיָנָה מַה שִׁילְדָה וְיֵשׁוּ אֵבֶז דְּתַנְיִיָּה הֵכָּה תַנְיִיָּה הַתָּם אִין
 י זָכַר וּנְקִבָה **וְ** נִוְתָן אַחַד לִכְתֹּב דְּלֹא כִירְכִיב כֹּלָּ:

לְבִי בָלִיעִי: מִיִּם שֶׁצָּדִיקִימְיוֹן שֶׁבֹלְעִים כָּל מִימוֹת שֶׁצֶעֱלוֹם שׁוֹפְלִין וְ
וּמְצִיִּין אוֹתָם עַד תְּהוֹם וּפְלִטוֹת אוֹתָן וְהֵינִי דְכָמִיד (קָהֵל ח) וְהִים
אֵינִי מֵלֵא: מַעֲנִי: מַעֲנִים וּשְׁפִלִים לְפִי שֶׁלֹּא הָיוּ בָאֲרֶס: אִיקְשׁוּ.
הַעֲיִז וּדְבָרוֹ קָשׁוּת י' אֵת הַמֶּלֶךְ כִּשְׁהִרְחִיז רִיחַ אֲרֶס כְּסוֹרִים לֵהִיּוֹת
קְרוֹבִים לְאֲרֶס: בְּתִיגְדָא. בָּלִי. ל"א
בְּתִינְאֲרָא חֲצִית: דְּשִׁמּוֹת דְּפִתִּיּוּ.
שִׁמְטוּ י"א שְׁכָמָה: וְכָלוּ וְאוֹזַל כָּלוּ
וְהָלְכוּ לְאֲבָדוֹן: בְּתִנְבָּא: נוֹסַן עֹלֶם
אֲחָד לִכְנָן. צִפְרִיז דְּמִמֶּנָּה נִפְשָׁךְ חַד
מִינִיּוּהָ בְּכֹר שִׁפְטָר אֵת הָרַחֵם: וְזַר
וְנִקְבָּה. וְאִין יָדוּעַ אִם י' זָכַר תַּחֲלָה

והרי הוא נכזר או נקבה יאִתּהּ
תחלה ואין כאן י" כבוד: **מפריש טלה**
משום ספק ומפסיק עליו קדושת פטר
חמור: והוא **לעִלְמוֹ**. שהוא בעִלְמוֹ
יאלל הטלה ולא יתננו לכהן דכהן הוי
מוֹלֵאִם ממזביר ועליו הלאִיִּים להצִיָּא
עדים שהזכר יאִל תחלה ואִסּוּרָא
ליבאִל דלפִּי פטר חמור גמור שפדאֵו
בשה אין קדושה לא בו ולא בפדיוֹנוֹ
כדקמִי במזמנין ואס מת נהנה
בו אלא גזל הוא דאיבאִת אס אינו
נותן את הטלה לכהן י" דממונאֵו הוא
והכאֵל ליבאִל גזל דספק הוא: **שני**
חמורים ו' זכר ונקבה נטון טלה
י" לכהן. בשביל הזכר: או שני זכרים
ונקבה. לדחאֵל ילדה זכר וחדאֵל ילדה
זכר ונקבה: **נטון טלה אחד לכהן**.
דהאֵ איבאִת חד זכר ודאֵי כבוד ואִידך
דהוי ספק דשמאֵ הנקבה יאִתּהּ
תחלה **מפריש טלה** והוא **לעִלְמוֹ**:
שני זכרים ושני נקבות. ספק הן
דשמאֵ כל חד וחד ילדה זכר ונקבה
ושמאֵ י" נקבות יאִלּוֹ תחלה הילכך
אין כאן לכהן כלום אלא מפריש
עליהן שני טלחים לאפקועי
אִסּוּרֵיהֶן והן לעִלְמוֹ: **אחס ביכרה**
וכו' זכר ונקבה **מפריש טלה** והוא
לעִלְמוֹ. דשמאֵ אותה שלא ביכרה
ילדה את הנקבה: **שנאמר ופטר**
חמור תפדה בשה. ארישאֵ קאי
כלומר מנאֵ לן דפדיוֹן פטר חמור
בשה שנאמר ופטר חמור תפדה
בשה: **זכר ונקבה**. צין שה זכר צין י"ו
א נקבה: **ופודה בו פעמים הרבה**.
שס חזר כהן ונתנו לו לַפְּטוֹרָאֵל ויש
לֹא פטרי חמורים יכול לַפְּטוֹרָאֵל בו:
יכנס כו'. מפרש גמ' [יחזק]. **גמ'** **מאן**
סנא. דחמורה שלא ביכרה וילדה שני

[illegible]

יש צבור (דף מה:): קמני כה"ג גבי נשים ליכא למימר הכי שכל אחת
 נישא ליה לפרש כל גוויי ואע"ג דלא זריכי כדק
 שני זברים ונקבה נותן מלא אחד רבבון. לכאורה מפרש טלה
 ונקבה [א] אחד לו ואחד לכהן⁶ (דמוכת) משום דקדושת צבור

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמרא כי מטי לבי בלעיי
אית ביה תלתא צלמי וכו'
דליתא בתוספות: (ב) שם
איתייה הנהו מיא: (ג) שם
נמשנה אין כאן לכהן כלום
וכו' וילדו שני כו' ופודה:
(ד) תוס' ד"ה כי בלעיי וכו'
אי הוה מפרש וכו' וימתן
שמו כי בלעיי הס"ד והשאר
שיך לגמרא:

רבינו גרשום

[illegible]